U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **M. J.,** proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2017 č. j. OAM- 391/ZA-ZA04-P07-ODMO-2015, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 15. 11. 2017, č. j. 41 Az 8/2017 - 45,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým bylo dle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), pro nepřezkoumatelnost zrušeno jím vydané v záhlaví označené rozhodnutí. Tímto rozhodnutím stěžovatel dle § 17a odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), odejmul žalobci doplňkovou ochranu na území České republiky.

[2] Krajský soud napadené rozhodnutí zrušil, neboť závěr, dle kterého žalobce již nepotřebuje doplňkovou ochranu, protože bezpečnostní situace v Afghánistánu se výrazně zlepšila, nemá oporu v podkladových materiálech.

[3] Podle § 17a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana odejme, pokud okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňkové ochrany není zapotřebí. Změna okolností musí být tak významné a trvalé povahy, že osobě požívající doplňkové ochrany již nehrozí nebezpečí, že v zemi původu utrpí vážnou újmu.

[4] Udělení doplňkové ochrany spočívalo na vyhodnocení obecných rizik situace v Afghánistánu, které nebyly stěžovatelem nikterak výslovně vztaženy k osobě žalobce. Žalobce nepochybně z hlediska dnešního pohledu nemá status zranitelné osoby, a přesto stěžovatel dovodil, že potřeba udělení doplňkové ochrany byla dána. Potom ovšem bylo

povinností i z pohledu principu legitimního očekávání v řízení o odnětí doplňkové ochrany prokázat, že bezpečnostní situace v Afghánistánu se natolik zlepšila, že žalobce v případě svého návratu do vlasti nebude vystaven riziku vážné újmy. K tvrzení stěžovatele, že rodině žalobce se nic neděje, žalobce opodstatněně poukazoval na to, že jeho rodině nic nehrozí právě proto, že žalobce není přítomen ve své zemi původu jako vrcholový sportovec, který by tam měl zajisté problémy. Tuto variantu rizika stěžovatel vůbec nezkoumal.

[5] Krajský soud přihlédl ke zprávám o zemi původu, na něž poukazoval žalobce v žalobě. Dospěl k závěru, že z těchto zpráv převážně nevyplývá závěr o tom, že došlo k výrazné změně poměrů, na základě nichž by již nebylo možné žalobci ponechat doplňkovou ochranu.

[6] Všechny zprávy vztahující se k období let 2015 – 2017 naopak hodnotí obecnou situaci v Afghánistánu jako špatnou s tím, že se spíše zhoršuje, přičemž značné riziko hrozí civilnímu obyvatelstvu. Jakkoliv stávající podoba konfliktu v Afghánistánu nemusí být charakterizována jako totální konflikt, nelze na druhé straně tento poznatek zjednodušit do té podoby, že by útoky protivládních organizací (Tálibán, Islámský stát) probíhaly pouze v okrajových oblastech země. Rovněž tak ani nelze dovozovat, že by jednoznačná (podstatná) většina území byla pod efektivní kontrolou centrální vlády a jejích bezpečnostních složek. Sám stěžovatel pracuje s procentuálním vymezením kontroly nad územím v rozsahu 57,2 %.

[7] Při srovnání podkladových informací, které k bezpečnostní situaci měl stěžovatel k dispozici v řízení o udělení doplňkové ochrany a při jejím odnětí, jsou novými skutečnostmi převzetí kontroly nad Kábulem ze strany afghánských vládních sil a ukončení působení mezinárodního kontingentu. Je však třeba zabývat se podrobněji otázkou, do jaké míry je efekt odchodu mezinárodních sil na bezpečnostní situaci v zemi pozitivní, anebo také negativní. Stěžovatel tuto úvahu objektivně neprovedl a místo toho vycházel ze zcela zjednodušeného názoru, že po převzetí kontroly vládními silami je v Afghánistánu v převážné většině na území zaveden pořádek a problémy jsou pouze lokálního charakteru. Kábul je pak jedním z nejbezpečnějších míst, ve kterém žalobci nic nehrozí. Oproti tomuto tvrzení stojí poukaz žalobce na řadu teroristických a sebevražedných útoků přímo v Kábulu v letech 2016 a 2017 s odkazem na zprávy mezinárodních organizací.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[8] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Trvá na tom, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy.

[9] Po rekapitulaci odůvodnění krajského soudu připouští, že v některých lokalitách Afghánistánu i nadále dochází k různým bezpečnostním incidentům, avšak pouze na omezených místech a v oblastech, které nejsou pod plnou kontrolou centrální afghánské vlády podporované mezinárodními silami.

[10] Před vycestováním ze země původu žil žalobce v Kábulu, kde dosud pobývají jeho rodiče, a toto teritorium patří v současné době k nejbezpečnějším oblastem v rámci rozsáhlého afghánského území. Do Kábulu se ve značných počtech dobrovolně vrací afghánští uprchlíci.

[11] K teroristickým útokům popisovaným soudem stěžovatel namítá, že k teroristickým útokům dochází i ve městech nacházejících se v zemích s vyspělými demokratickými standardy, například Paříž - 130 obětí (okolo 400 zraněných), Londýn, Brusel, Nice, New York, nebo jsou plánované útoky předem odhaleny. V souvislosti s narůstajícím islámským radikalismem jsme nuceni si na toto zvyšující se množství útoků provedených různými formami zvykat, bohužel i v Evropě, kde se bezpečnostní situace zhoršuje. Teroristické útoky v Evropě a Afghánistánu jsou srovnatelné. Teror bude vždy terorem, ať se jedná o země Evropské unie či Afghánistán.

[12] Nesouhlasí ani s tvrzením žalobce, že Německá spolková republika (NSR) pozastavila deportace všech odmítnutých žadatelů o mezinárodní ochranu do Afghánistánu. Tyto byly pouze přerušeny koncem měsíce května 2017 a přerušení se netýkalo všech státních příslušníků Afghánistánu. Správnímu orgánu je rovněž z úřední činnosti známo, že v prvních čtyřech měsících roku 2016 se rozhodlo ze Švédska dobrovolně vycestovat cca 500 afghánských občanů.

[13] Závěr krajského soudu, že Kábul zatím není bezpečným místem, lze vztáhnout na jakoukoliv západoevropskou metropoli s početnou muslimskou komunitou, kde také nelze vyloučit, že by místním obyvatelům či přijíždějícím turistům žádná újma nehrozila. Správní orgán při hodnocení bezpečnostní situace vycházel z objektivních aktuálních nezávislých informačních zdrojů majících požadovanou důkazní hodnotu. Není jeho povinností zabývat se konkrétními zprávami.

[14] Je přesvědčen, že původní důvody pro udělení doplňkové ochrany pominuly, přičemž okolnost, že stěžovatel byl vrcholovým sportovcem, je pro posouzení věci bezvýznamná. Kasační stížnost považuje za přijatelnou, neboť v daném případě se jedná o zásadní pochybení při posouzení právní otázky soudem a zásadní dopad do jeho hmotněprávního postavení.

[15] Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalobce namítá, že kasační stížnost je nepřijatelná, neboť nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Žalobce nepovažuje za potřebné znovu odkazovat na zprávy o Afghánistánu, které shodně vypovídají o tom, že v porovnání s předešlými lety se celková bezpečnostní situace i nadále zhoršuje. Konflikt stále více ovlivňuje všechny části země, jeho povaha se nadále mění, zvyšuje se počet civilních obětí a od doby, kdy došlo k odchodu zahraničních vojenských jednotek, se protivládní skupiny zapojily do vzrůstajícího počtu útoků, a to včetně složitých a sebevražedných útoků, jakož i cíleného a úmyslného zabíjení.

[16] K bezpečnostní situaci v Kábulu odkazuje na nejnovější zprávu Amnesty International z října 2017 „Forced back to danger“, která uvádí, že co do počtu civilních obětí se jedná o nejméně bezpečné místo v zemi. Ze všech zdokumentovaných civilních obětí došlo k 19 % právě v Kábulu. Dle Amnesty International jsou veškeré nucené návraty

do země porušením mezinárodního principu *non refoulement*, a to vzhledem k závažné situaci v oblasti bezpečnosti a lidských práv v celé zemi.

[17] Ačkoliv stěžovatel nemá stanovenou zákonnou povinnost jaké konkrétní informace má pro vydání rozhodnutí použít, je povinen zjišťovat stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem (§ 3 ve spojení s § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řadu). Za tímto účelem má jako podklad pro vydání rozhodnutí sloužit dle § 23 písm. c) zákona o azylu zejména přesná aktuální informace z různých zdrojů o zemi původu cizince. Žalobci se podařilo obecné závěry stěžovatele jednoznačným způsobem zpochybnit, a proto navrhuje kasační stížnost odmítnout jako nepřijatelnou.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[18] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a za stěžovatele jedná řádně pověřená osoba ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s.

[19] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Otázkou přijatelnosti kasační stížnosti se soud zabývá i v situacích, kdy je stěžovatelem žalovaný správní orgán (srov. zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, publ. pod č. 1143/2007 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 29. 11. 2016, č. j. 7 Azs 231/2016 - 55).

[20] Nyní posuzovaná kasační stížnost svým významem nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Krajský soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil, neboť jeho odůvodnění nemělo oporu v podkladech založených ve správním spisu. V tomto závěru nelze spatřovat žádné pochybení krajského soudu. Dle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatele nepřesahuje jeho zájmy natolik, aby se jí zdejší soud podrobně věcně zabýval.

[21] Nejprve se soud zabýval nepřezkoumatelností kasační stížností napadeného rozhodnutí, ačkoliv ji stěžovatel žádným konkrétním způsobem v kasační stížnosti nerozvedl. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je totiž natolik závažnou vadou, že k ní soud přihlíží i bez námitky, z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Vlastní přezkum rozhodnutí krajského soudu (správního orgánu) je totiž možný pouze za předpokladu, že splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[22] Veškerá výše uvedená kritéria rozsudek krajského soudu splňuje. Jedná se o srozumitelné rozhodnutí, ze kterého je zcela zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[23] Stěžovatel v napadeném rozhodnutí konstatoval, že dle jeho názoru „*došlo v Afghánistánu k podstatnému vývoji stran bezpečnostní situace v některých oblastech země, a v místě posledního bydliště jmenovaného, v Kábulu, již nehrozí bezprostřední, přímé a okamžité ohrožení života či lidské důstojnosti všem osobám, které v této oblasti pobývají, a které by bylo zapříčiněno ozbrojeným konfliktem*“.

[24] Z podkladů založených ve správním spisu však takový kategorický závěr dovodit nelze. Naopak z nich vyplývá, že v porovnání s rokem 2015 nelze v žádném případě hovořit o výrazném zlepšení bezpečnostní situace v Afghánistánu. Po odchodu mezinárodních vojsk ozbrojený konflikt nadále eskaluje, situace je nestabilní na celém území a afghánské národní síly zjevně nejsou dostatečně schopné ochránit civilní obyvatelstvo. K navýšení smrtících útoků došlo přímo v Kábulu.

[25] V prvních devíti měsících roku 2016 mise UNAMA zdokumentovala 8 397 civilních obětí v souvislosti s ozbrojeným konfliktem, přičemž provládní jednotky včetně afghánské armády a místní policie odpovídaly za téměř 23 % případů, Tálibán a další povstalecké skupiny za cca 60 % incidentů (srov. Výroční zpráva Amnesty international 2016/17, založená na l. č. 164 správního spisu).

[26] Stěžovateli jistě nelze uložit, aby při posuzování bezpečnostní situace v zemi původu vycházel pouze ze zpráv mezinárodních organizací, které jsou v rozporu s jeho postojem, není však oprávněn objektivní informace zlehčovat či účelově vybírat pouze ty, které jeho stanovisko podporují. Ke standardu zpráv o situaci v zemi původu se NSS vyjádřil např. v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, podle kterého musí být zprávy o zemi původu v maximální možné míře relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné.

[27] Námitky, dle kterých se někteří uprchlíci z jiných zemí EU do Afghánistánu „dobrovolně“ vracejí, jsou pro posouzení věci bezpředmětné. Z mezinárodních zpráv založených ve spisu vyplývá, že jak dobrovolný, tak nedobrovolný návrat uprchlíků do Afghánistánu je důsledkem politické dohody EU s výkonnou mocí v Afghánistánu na řešení migrační krize v EU a s tím související přislíbené finanční podpory Afghánistánu, nikoli ukazatelem výrazného zlepšení bezpečnostní situace v zemi. Jak uvádí zpráva Vysokého komisaře OSN (založená na č. l. 200 správního spisu) dobrovolná repatriace i nucený návrat jsou procesy zásadně odlišného charakteru, s nimiž jsou spojeny odlišné povinnosti různých aktérů, kteří jsou do těchto procesů vtaženi. Obdobně ani skutečnost, že navrátilci míří zejména do větších měst včetně Kábulu, není nijak vypovídající. To je totiž způsobeno převážně tím, že se navrátilcům nedaří začlenit do svých domovských komunit zejména z důvodů ztráty obživy a majetku.

[28] Stěžovatelem namítané srovnání bezpečnostní situace v jím uváděných metropolích s bezpečnostní situací v Afghánistánu, je zavádějící. Jakkoliv lze souhlasit se vzrůstající hrozbou teroristických útoků ve světě, stěžovatel porovnává neporovnatelné.

V New Yorku, Londýně, Paříži či Bruselu nepochybně neprobíhá dlouhodobý ozbrojený konflikt, v rámci kterého by bylo permanentně ohroženo civilní obyvatelstvo a v důsledku kterého by obyvatelé z těchto metropolí v masovém měřítku z těchto měst prchali.

IV. Závěr a náklady řízení

[29] Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[30] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. března 2018

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu